

שר החינוך
Minister of Education
 وزير التربية والتعليم

ירושלים, י' אייר תשע"ו
 18/05/2016
 פניה: 16307553
 סימוכין: 16312142

לכבוד
 חה"כ יעקב מרגי
 יו"ר וועדת החינוך, התרבות והספורט
 הכנסת
 ירושלים - 91950

שלום רב,

הנדון: 1. תוצאות המיצ"ב. 2. הישגי תלמידי ישראל נמוכים משמעותית מממוצע המדינות המפותחות

לפי ה-OECD

(מסקנות מיום 1/12/15)

הריני לאשר בתודה קבלת מכתבך שבסמך. אני מתנצל על השיהוי במתן המענה מקורו בתקלה משרדית.

לגופו של עניין, להלן התייחסותי למסקנות הדיון:

1. משרד החינוך יצא למהלך שמטרתו גיבוש תמונה חינוכית המציגה מבט רחב ומקיף על העשייה הבית ספרית. מעתה הישגי בתי הספר ישקפו את מגוון העשייה הבית ספרית - הערכית וההישגית גם יחד.

לראשונה, הישגי בתי הספר ישקפו גם את היקף שילוב ילדי החינוך המיוחד, גיוס לצה"ל/ שירות לאומי/אזרחי, מעורבות חברתית, נשירה, קרבה ואכפתיות בין מורים ותלמידים ועוד.

בגרות אינה חזות הכל. עשייה חינוכית ערכית ומשמעותית חשובה לא פחות.

המשרד גיבש חמישה אשכולות של מדדים אשר משקפים את התמונה המלאה של העשייה החינוכית בבתי"ס התיכונים: חברה וקהילה, הכלה ושילוב, יושרה וטוהר, התמדה והישגים לימודים. מדדים אלה פורסמו לקהילת המורים, המנהלים והמפקחים, אנשי אקדמיה, נציגי רשויות מקומיות, ארגונים מהמגזר השלישי ועוד ובתום הליך היוועצות שיתקיים עמם תגובש החלטה באשר למדדים אשר ישקפו את העשייה הבית ספרית.

התמונה החינוכית תשמש גם כלי עבודה בידי מנהל בית הספר וצוותו, שכן היא תפרוס בפניהם תמונה רחבה של העשייה הבית ספרית ותאפשר להם לקבוע יעדים לחיזוק שינוי ושיפור.

מבחני המיצ"ב גם הם נותנים ביטוי להיבטים ערכיים וחברתיים שבית הספר מעניק לתלמידיו. סקרי האקלים המועברים לתלמידים, למורים ולמנהלים, עוסקים בטווח רחב של נושאים מחיי בית הספר המשקפים את מגוון התהליכים החינוכיים והלימודיים החיוניים לעשייה החינוכית המיטבית וללמידה משמעותית. השאלונים כוללים נושאים כגון יחסים בין באי בית הספר (מורים, תלמידים והורים), מסוגלות עצמית ומוטיבציה ללמידה של התלמיד, מעורבות חברתית ותרומה לקהילה, תחושת מוגנות וביטחון, למידה פעילה ורלוונטית, פרקטיקות הוראה ועוד.

שר החינוך
Minister of Education
وزير التربية والتعليم

2. קידום שוויון הזדמנויות וצמצום פערים חברתיים הוא אחד מיעדיו המרכזיים של משרד החינוך. המשרד משקיע רבות באוכלוסיות מרקע סוציו אקונומי נמוך ובפריפריה הגאוגרפית של ישראל, וזאת ללא קשר למגזר שאליו משתייכים התלמידים.

אחד מהצעדים שננקטו בסוגיה זו הוא יישום התכנית לתקצוב דיפרנציאלי שאומצה על ידי ונמצאת בשנה השנייה ליישומה. במסגרת התכנית, אשר מוטמעת באופן הדרגתי, יגדלו שעות ההוראה בבתי הספר החלשים בחינוך היסודי ובחטיבות הביניים, על פני חמש שנים בכמיליארד ₪. התכנית תגיע ליישום מלא בשנת תשע"ט.

תכנית זו, כל מטרתה היא קידום השוויון וצמצום פערים והיא צפויה לחזק באופן משמעותי את בתי הספר בפריפריה החברתית- כללית של מדינת ישראל ומטבע הדברים גם את רוב בתיה"ס במגזר הערבי. **תוספת התקציב עבור יישום התכנית בשנת 2016 עומדת על כ - 220 מיליון ₪.**

3. הואיל והמגזר הערבי מתמודד עם אתגרים ייחודיים ומאחר ובחלק מהנושאים הייתה הזנחה מסוימת בשנים עברו, המשרד פועל באופן ספציפי לחזק את המגזר הערבי בשורה של נושאים, וזאת כחלק מהתכנית האסטרטגית.

משרד החינוך מייחס חשיבות לקידום החינוך בקרב האוכלוסייה הערבית בישראל, מתוך תפיסה, כי חינוך והשכלה הם הכלי החשוב ביותר לצמצום פערים חברתיים וכלכליים והגברת השוויון, הן ברמת הפרט והן כקולקטיב. חינוך והשכלה הם הדרך והמפתח היחיד ויש ביכולתם לסייע רבות בהשתלבותה ומעורבותה של האוכלוסייה הערבית בחיי המדינה והחברה הישראלית.

4. רמת הישגי התלמידים במגזר הערבי במבחנים הבינלאומיים מבחני המיצ"ב ומבחני הבגרות נמצאים במגמת עלייה בשנים האחרונות כך שהאחוז הזכאות לבגרות מהלומדים ביי"ב במגזר הערבי עלה בכ- 12% במעבר משנה"ל תש"ע לתשע"ד. כני"ל עלו הישגי התלמידים במגזר הערבי במבחנים הבינלאומיים פירלס – לכתות ד' - שפה ערבית ב- 58 נקודות וטיימס לכתות ח' – מתמטיקה ב- 57 נקודות, ומדעים ב- 59 נקודות.

עם זאת, ולמרות חווית ההצלחה שרשמה לעצמה מערכת החינוך הערבית הישגי התלמידים הערבים עדיין נמוכים באופן מובהק בהשוואה לדוברי העברית במרבית התחומים. הפערים באים לידי ביטוי בתוצאות המבחנים הבינלאומיים, מבחני המיצ"ב ומבחני הבגרות. **צמצום הפער בין שני המגזרים הינו אינטרס לאומי של כל השותפים לעשייה החינוכית במדינת ישראל.**

5. בכדי לתת מענה לסוגיית הפערים על כל היבטיה - הוקמה ועדת היגוי מרכזית אשר שותפים לה משרד החינוך, משרד רוה"מ ומשרד האוצר - **"ועדת האתגרים למערכת החינוך הערבית"** בראשות המשנה למנכ"לית משרד החינוך. הועדה גיבשה המלצות לקידום מצב החינוך במגזר זה על כל היבטיו. במסגרת עבודת הועדה הוקמו עשר ועדות משנה, שבראשם עמדו נציגי היחידות הרלוונטיות במשרד החינוך. ועדות המשנה פעלו בשיתוף עם נציגי שטח, נעזרו ביועצים אקדמיים ופעילותן התבססה על דוחות קודמים שנכתבו בנושא. המסמך הוגש למשרד ראש הממשלה ולמשרד האוצר לתקצוב ההמלצות של הועדות השונות. הוחלט כי המהלך הראשוני יתמקד בשלושה תחומים מרכזיים –

שר החינוך
Minister of Education
وزير التربية والتعليم

- א. הכשרת מורים בחברה הערבית.
- ב. חינוך בלתי פורמאלי.
- ג. קידום הישגים לימודיים.

תחומים אלה תוקצבו ב - 188 מיליוני ₪ ובימים אלה צוות יישום מצומצם קיבל סמכויות וכלים להתחיל ביישום. תכנית זו מעוגנת בהחלטת ממשלה מספר 922 מיום 30.12.15 שעניינה פיתוח כלכלי של אוכלוסיות מיעוטיות.

ראוי להוסיף ולציין, כי במקביל לתכנית זו, כבר עם פתיחת השנה השקנו את התכנית לחיזוק לימודי עברית למגזר הערבי – מדובר בתוכנית שכל מטרתה גם היא צמצום פערים חברתיים, בדגש על המגזר הערבי.

במסגרת תכנית זו, כבר החל מהשנה לומדים כל תלמידי המגזר הערבי עברית כמקצוע חובה מגן הילדים ועד כיתה י"ב.

הרציונל העומד בבסיס תכנית זו הוא – שככל שתלמידי החברה הערבית ישלטו יותר בשפה העברית, כך השתלבותם בחברה ובמשק תהיה טובה וקלה יותר.

תקציבה של התכנית מוערך בכ - 30 מיליון ₪.

אני תקווה, כי פעולות אלה ונוספות יניעו את המהלך לצמצום הפערים ויביאו לפריצת הדרך לקראת שוויון הזדמנויות אמיתי במערכת החינוך על כל מגזריה.

ב ב ר כ ה

נפתלי בנט